

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.пс.н. Соня Карабелова

по конкурса за „доцент“ по професионално направление
3.2 Психология (Психология на развитието в детска и юношеска възраст),
обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, област на висше
образование 3. Социални, стопански и правни науки и национална сигурност, обявен в
ДВ, бр. 65 от 16.08.2019 за нуждите на катедра „Обща, експериментална, развитийна и
здравна психология“ на СУ „Св. Климент Охридски“

Основание за изготвяне на становището: заповед РД 38-605/11.10.2019 на
Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

В конкурса участват двама кандидати:

- гл. ас. д-р Камелия Дончева Ханчева от СУ „Св. Климент Охридски“
- гл. ас. д-р Манол Николов Манолов от Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“.

Главен асистент д-р Камелия Ханчева

Камелия Ханчева завършва с отличен успех специалност „Психология“ към СУ „Св. Кл. Охридски“ през 1996 г. и придобива степента „магистър“. Дипломната работа на кандидатката е на тема: „Агресивно поведение при деца или за някои прояви на инстинкта към смъртта“. По време на следването си тя има три специализации: Психология на развитието, образованието и културата, Клинична и консултативна психология и Организационна психология. През 2013 г. К. Ханчева защитава докторска дисертация на тема: „Защитни механизми и стратегии за справяне на родителите и адаптивно функциониране на детето“ в СУ „Св. Кл. Охридски“ по професионално

направление 3.2. Психология (Възрастова и педагогическа психология) и придобива научната и образователна степен „доктор“.

Камелия Ханчева постъпва на работа в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1999 г. след успешно издържан конкурс и е назначена като асистент към катедрата по Обща, експериментална и генетична психология. Постепенно израства на място в кариерното си развитие като старши и главен асистент по професионално направление 3.2. Психология (Възрастова и педагогическа психология), където понастоящем работи. От представената справка за трудовия стаж на кандидатката е видно, че тя има 22 години трудов стаж по специалността в Катедрата по Обща, експериментална, развитийна и здравна психология на Философски факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. Главен асистент д-р Камелия Ханчева е титуляр на задължителен лекционен курс по „Психология на развитието в детско-юношеска възраст“ – първа част, при студенти от бакалавърската степен на специалност „Психология“ към СУ „Св. Кл. Охридски“. От представената справка за натовареността на д-р Ханчева се вижда, че тя е титуляр на още три задължителни и два избираеми лекционни курса при студенти – бакалаври, както и на три задължителни и шест избираеми дисциплини в магистърските програми на специалност „Психология“ на СУ. Всички лекционни дисциплини, на които д-р К. Ханчева е титуляр, изцяло са по темата на конкурса.

От 2013 до 2018 г. д-р Ханчева е и хоноруван преподавател в Международния психоаналитичен университет – Берлин, (IPU-Berlin), Германия, в който е титуляр на дисциплините „Психология на развитието“ и „Социална травма“.

Допълнително д-р Камелия Ханчева работи като консултант и супервизор към: Функционална лаборатория за деца, юноши и семейства към МП Детско-юношеска и училищна психология (диагностика и консултиране), Софийски университет „Св. Климент Охридски“; Програма „Ранно детско развитие“ по проект „Оценка на ефективността на програма за социален патронаж“ в гр. Сливен и региона към UNICEF, София, България; Монтесори детска градина и училище, София, България.

Главен асистент д-р Манол Манолов

Манол Манолов представя документи, които показват, че през 2011 г. е завършил специалност „Психология“ към ПУ „Паисий Хилендарски“ и придобива степента „бакалавър“ по психология. Дипломната му работа е на тема: „Психологическа идентичност на Аз-а в творчеството на Салвадор Дали и Винсент ван Гог“. През 2012 г. завършва и магистърска степен по психология към същия университет. През 2018 г. М.

Манолов защитава докторска дисертация на тема: „Интеракционни модели за редуциране на социалната изолация на нестандартни групи“ и придобива научната и образователна степен „доктор“ по професионално направление 3.2. Психология (Социална психология) на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“.

През м. февруари 2017 г. Манол Манолов е назначен за асистент в катедра „Психология“ на Философски факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, а от м. юли 2019 г. е главен асистент в същата катедра. Основните лекционни и семинарни занятия, които кандидатът води, са в областта на социалната психология.

През годините на следването си и след това кандидатът работи като психолог и обществен възпитател, както и като администратор в различни организации и институции, които не са по профила на настоящия конкурс.

От представените документи от двамата кандидати е видно, че те изпълняват минималните условия за участие в конкурса в съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, чл. 105, (1) т. 1 и т. 2.

Двамата кандидати имат научната и образователна степен „доктор“ по професионалното направление 3.2. Психология. Искам обаче да подчертая следното. Докторската дисертация на К. Ханчева е в областта на детско-юношеската психология, докато тази на М. Манолов е по социална психология. Също така е важно да обърне внимание на факта, че академичният стаж на К. Ханчева многократно надвишава този на М. Манолов. Още един важен факт - К. Ханчева е титуляр на лекционни дисциплини по темата на конкурса, някои от които на английски език.

2. ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД

Главен асистент д-р Камелия Ханчева

За участието си в конкурса гл. ас. д-р К. Ханчева представя хабилитационен труд – монография: „Ментализация и ранни етапи на социо-емоционално развитие“. Трудът отговаря на всички изисквания за монография и **напълно съвпада с тематиката на обявения конкурс**. Това ми дава основание да направя извода, че **гл. ас. д-р К. Ханчева** изпълнява изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ и по-конкретно на чл. 105, т. 3, според който кандидатите трябва да „са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни

издания в областта на конкурса или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Главен асистент д-р Манол Манолов

За участието си в конкурс гл. ас. д-р М. Манолов представя хабилитационен труд на тема: „Автодискриминацията“. Според формалните критерии за монография се приема труд с повече от 100 страници и с научно рецензиране. Смятам обаче, че представеният труд не е по темата на конкурса, тъй като в нито една от частите му не е застъпена тематика по съответната проблемна област на конкурса. В този труд е направено описание на процеса на социализация на българския народ по време на приемането на християнската вяра, създаването на славянската писменост. Също така са разгледани представите на чужди народи за българите в периода на Средновековието. Допълнително са разгледани анализи, които се основават на текстове на автори от епохата на българското Възраждане. В този смисъл текстът не е свързан и не се отнася към проблематиката на детско-юношеската психология. Всичко това ми дава основание да направя извода, че този хабилитационен труд не е по темата на конкурса.

М. Манолов представя и монография в съавторство с И. Стоянов: „Психология на родителските стилове в полето на жизнения смисъл“. Този труд акцентира и анализира родителските стилове и социално-психологическите детерминанти на семейството. В известна степен този труд е по темата на конкурса, но за него няма представен разделителен протокол от авторите.

Допълнително д-р М. Манолов представя и други публикации, но те не могат да бъдат възприети като равностойни в областта на конкурса в специализирани научни издания, които да покрият необходимите 100 точки.

От всичко казано до тук смятам, че кандидатът **гл. ас. д-р Манол Манолов не изпълнява изискванията** на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Според чл. 105, т. 3 кандидатите трябва да „са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания в областта на конкурса или доказателства за съответни на тях художественотворчески постижения в областта на изкуствата, които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МИНИМАЛНИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“.

Главен асистент д-р Камелия Ханчева

Гл. ас. д-р Камелия Ханчева представя справка със съответен доказателствен материал. От справката става ясно, че д-р К. Ханчева *изпълнява минималните национални изисквания* съгласно с Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (изменение и допълнение ДВ бр. 15 от 19.02.2019 г., таблица 1, Област 3. Социални, стопански и правни науки, 3.2. Психология). По конкретно: за група А, Б и В, съответно показател 1, показател 2 и показател 3 тя има необходимите 150 точки, тъй като притежава степента „доктор“, която носи 50 т., а също така представя хабилитационен труд, който носи 100т.

Група Г (П4 до П10) от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ поставя изискване за публикациите за доцент, според което кандидатът трябва да има най-малко 200 точки. Въз основа на представената справка от д-р К. Ханчева нейните публикации носят 217,6 т. Също така според същия Правилник, кандидатът за доцент трябва да има и 50 т. от цитирания. Справката за цитиранията, представена от гл. ас. д-р Камелия Ханчева, показва 3 цитирания в SCOPUS, които се равняват на 45 т. Също така има и две цитирания в монография, които носят още 20 т. Общо данните за цитиранията носят на д-р К. Ханчева 65 т. Направена от мен проверка потвърждава представената от д-р К. Ханчева справка за цитиранията.

Главен асистент д-р Манол Манолов

За групи А, Б и В, съответно показател 1, показател 2 и показател 3 гл. ас. д-р М. Манолов събира единствено необходимите 50 точки, тъй като той притежава научната и образователна степен „доктор“, тъй като както хабилитационният труд, така и другите публикации не са в областта на конкурса и според мен *не отговарят на изискванията на Закона*. В тази връзка те не носят изискваните 100 т., които са задължителни.

По отношение на показателите от група Г (П4 до П10) от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ кандидатът д-р М. Манолов смята, че те има 257,5 точки. За тези показатели за минималните национални изисквания по ЗРАСРБ д-р Манолов представя две статии. Според него тези публикации са индексирани в Web of Science. От направена от мен справка името на Манол Манолов в Web of Science не се появява. Смятам, че това е така, тъй като списанието Psychology на онлайн издателството Scientific Research,

An Academic Publisher не е индексирано в Web of Science. Това може да се види от собствената страница на списанието: <https://www.scirp.org/journal/PSYCH/>. В посочения линк са изброени базите данни, в които списанието е индексирано, като показва, че посочените от кандидата статии не фигурират нито Web of Science, нито SCOPUS. В тази връзка смятам, че тези две статии, едната от които е самостоятелна, а другата в съавторство с трима колеги, не могат да донесат на гл. ас. д-р Манолов **30/n** точки, както и **10/n** като рецензирано списание. Освен това цитирането в същото списание дава не по 15 точки, а по 5 т. След като бъде направено преизчисляване на точките по показател Г коректният брой точки е 232,5 т., които покриват изискванията за тази част на Закона.

Представената от кандидата справка по показател Д за цитиранията му носи 55 т., което е достатъчно според Закона. Смятам, че това е коректният резултат, въз основа на представените в предходния абзац аргументи.

4. ПУБЛИКАЦИИ

Главен асистент д-р Камелия Ханчева

Гл. ас. д-р К. Ханчева представя справка с научните трудове по темата конкурса, която показва следното: една самостоятелна монография по темата на конкурса; една самостоятелна монография – публикувана докторска дисертация; пет глави от две колективни монографии, на които е един от научните редактори, публикувани в престижното издателство Routledge; 8 статии, студии и доклади – 5 самостоятелни и 3 в съавторство, които са в списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове. Три от последните описани публикации са на английски език.

Главен асистент д-р Манол Манолов

За участието си в конкурса гл. ас. д-р М. Манолов представя следната справка за публикациите: една самостоятелна монография; две монографии в съавторство; две самостоятелни статии на английски език, три статии в съавторство – две от тях на английски. Формално представените публикации изпълняват изискванията на чл. 105. Смятам обаче, че в съдържателно отношение те не са по тематиката на обявения конкурс – психология на развитието в детска и юношеска възраст.

5. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И НАУЧНИ ПРИНОСИ

Главен асистент д-р Камелия Ханчева

Представените от гл. ас. д-р Камелия Ханчева научни публикации са изцяло в проблематиката на обявения конкурс. Основната монография „Ментализация и ранни етапи на социо-емоционално развитие“ акцентира върху проблемите на ранното детско развитие, основани на психоаналитичната парадигма. Д-р Ханчева прави опит да въведе нова парадигма, която синтезира изследвания и теоретични концептуализации в областта на психология на развитието. В представените публикации – глави от книги в колективни монографии, се третират проблеми за бежанци, предимно деца, и свързаните с тях механизми за справяне, преработване и оцеляване в психоаналитичен контекст, както и анализ на социалната травма. Смятам, че представените публикации от д-р К. Ханчева са изцяло в проблематиката на обявения конкурс и по-конкретно отразяват идеи, свързани с детско-юношеската психология и работата при оказване на психологична помощ на клиенти.

Напълно приемам приносите на гл. ас. д-р К. Ханчева, които могат да бъдат допълнени и обобщени по следния начин.

1. Представените научни трудове безусловно характеризират д-р К. Ханчева като компетентен изследовател с подчертан интерес не само към теоретичните анализи, емпиричните изследвания, но и към практико-приложните аспекти на работата.
2. Обща характеристика на научните публикации е интерпретацията на идеите и понятията в три мета обекта на психологическото познание: теория, метод и експеримент в смисъла на практическо действие.
3. Всяка от публикациите е свързана с реално съществуващ значим обект или принцип на психологическата наука. Вграждането в изследователската дейност на непоклатимата взаимовръзка теория-метод-действие е важен признак за нейната методологическа грамотност.
4. Публикациите кореспондират достоверно както с научните постижения на психологията, така и с човешките практики на здравия разум.
5. Натрупаната фактология в множество изследвания рефлектира върху различни области на приложната психология и по-конкретно в терапевтичната практика.

Главен асистент д-р Манол Манолов

Представените от кандидата гл. ас. д-р Манол Манолов научни публикации са изцяло в областта на социалната психология. От представените резюмета на научните трудове за участие в конкурса кандидатът сам определя монографията си „Автодискриминация“ (представена за основен хабилитационен труд) по следния начин: „Настоящата работа е възможно да бъде полезна в контекста на социалната, политическа и организационна психология“. Смятам, че трудът е фокусиран към социалнопсихологическата проблематиката, отнасяща се предимно до стереотипи и предразсъдъци, които обаче не касаят проблематиката на детско-юношеската психология. Монографията „Многого лица на Аз-а (Образ за себе си в съвременната реалност)“, която е в съавторство с М. Бакрачева, има претенцията да е ориентирана към проблемите на младите хора и юношите. Тя обаче представлява по-скоро практическо ръководство за работа с младите хора и както авторите посочват идеята е: „по-скоро стимулиране на интереса към ... подходящи методи за работа на ежедневно ниво“.

За третата монография „Психология на родителските стилове в полето на жизнения смисъл“, която е в съавторство с Иван Стоянов, липсва разделителен протокол. Това не дава възможност да бъде отчетен приносът на кандидата гл. ас. д-р М. Манолов.

Останалите публикации, представени за участие от д-р М. Манолов в конкурса, са изцяло в областта на социалната психология и няма да бъдат предмет на обсъждане.

6. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Главен асистент д-р Камелия Ханчева

Гл. ас. д-р Камелия Ханчева има 15 курса, които води в СУ „Св. Климент Охридски“ в бакалавърска и магистърска степен на обучение на български и английски език. По-голямата част от тях са самостоятелни лекционни курсове. Допълнително д-р Ханчева от четири години е хоноруван преподавател в Международния психоаналитичен университет – Берлин, (IPU-Berlin), Германия, където е титуляр на курсове по Психология на развитието и Социална травма към магистърски програми. Всички тези лекционни курсове са в областта на обявения конкурс. Като преподавател д-р К. Ханчева е високо ценена не само от колегите си, но и от студентите, за които особено значими са практическите задачи, включени в нейните програми.

Главен асистент д-р Манол Манолов

Гл. ас. д-р Манол Манолов е с минимален академичен стаж, който се изисква за допускане до участие в конкурс. Той води упражнения и семинарни занятия на студенти по социална психология, психологични изследвания, юридическа психология, сравнителна психология, детска и юношеска психология, политическа психология и етнопсихология. Има и лекционни курсове по социална психология, бизнес психология, етнопсихология и социални и етнически конфликти в магистърска програма по Психология на личността. От посочените дисциплини само един курс попада в областта на обявения конкурс: упражнения по детска и юношеска психология. Смятам, че посоченият преподавателски опит е твърде пестелив, за да покрие 15-те университетски лекционни дисциплини на български и английски език, за целите на които е обявен настоящият конкурс. В предоставените справки няма данни д-р М. Манолов да води курс на английски език.

В работите на нито един от двамата кандидати не са забелязани елементи на плагиатство.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гл. ас. д-р **Камелия Дончева Ханчева** – отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и на правилниците за неговото приложение както в страната, така и в СУ. Тя има дългогодишен опит и стаж в СУ „Св. Кл. Охридски“. Автор и титуляр е на част от лекционните курсове, които са предмет на настоящия конкурс. Цялостното творчество на д-р К. Ханчева предлага обстоен, системен и задълбочен анализ на постиженията в сферата на клиничната и консултативната психология, пречупени през оригиналната интерпретация на авторката. Тя обогатява както на теоретично, така и на емпирично равнище холистичния терапевтичен подход и предлага перспективна насока за неговото практическо приложение. Тя притежава богат изследователски опит, натрупан от участието ѝ в множество национални и международни научноизследователски проекти, част от тях с финансовата подкрепа на Европейските институции.

В резултат на високата оценка на научната и преподавателската дейност на гл. ас. д-р Камелия Ханчева категорично подкрепям избирането ѝ за „доцент“ по

професионално направление 3.2. Психология (Психология на развитието в детска и юношеска възраст) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Гл. ас. д-р **Манол Манолов** – представените публикации са в областта на социалната психология, а не в проблематиката на обявения конкурс. Също така смятам, че няма опит за преподаване на лекционни курсове в областта на обявения конкурс. В тази връзка той не отговаря на минималните национални изисквания. **Всичко това ми дава основание да не предлагам д-р Манол Манолов и не подкрепям кандидатурата му за доцент по обявения конкурс – по професионално направление 3.2. Психология (Психология на развитието в детска и юношеска възраст) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.**

20.12.2019 г.
гр. София

Член на научното жури:
(проф. д.пс.н. Соня Карабельова)